PANDEMİK CORONAVİRÜS

(COVİD-19)

FAALİYET PLANI

TED TRABZON KOLEJİ

1. AMAÇ

Soğuksu Mahallesi, Saygı Sk. No:1, 61040 Ortahisar/Trabzon adresinde faaliyet gösteren **TED TRABZON KOLEJİ** ünvanlı iş yerinde ''Coronavirüs Pandemisi'' durumunda oluşabilecek risk ve etkileri en aza indirmek ve Pandemi durumunda oluşabilecek iş gücü kayıpları durumunda iş yeri faaliyetlerine aksamadan devam edilmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

- Etkilenmeyi azaltmak için Pandemi öncesi yapılacak hazırlıklar,
- Pandemi durumunda personel planlamaları,
- Bulaşmayı önleyici faaliyetler (KKD kullanımı, hijyen eğitimi, dezenfektan kullanımı vb.),
- Yayılmayı önleyici faaliyetler (Karantina vb.)
- Pandemi durumunda izolasyon ve sağlık kuruluşuna yönlendirme.

2. KAPSAM

Bu faaliyet planı, Coronavirüs Pandemisi durumunda **TED TRABZON KOLEJİ** ünvanlı işyerinde uygulanır.

3. TANIMLAR

- **Pandemi:** Dünyada birden fazla ülkede veya kıtada, çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklara verilen genel isim.
- **Kuluçka Süresi:** Canlının patojenik organizmaya, kimyasal maddeye ya da radyasyona maruz kalma ile belirgin belirtilerin ve bulguların ortaya çıkması arasında geçen süre.
- **Antiseptik:** Canlı doku veya yüzeyi mikroplardan arındırmak için kullanılan kimyasal maddedir.
- **Antiviral:** Virüs enfeksiyonlarına karşı kullanılan farmakolojik ajanlardır. Viral enfeksiyonun kontrol altına alınması ya da yok edilmesi amacıyla kullanılmaktadır.
- **Dezenfeksiyon:** Cansız maddeler üzerinde bulunan hastalık yapıcı (patojen) mikroorganizmaların yok edilmesidir.
- **Hijyen:** Sağlıklı bir yaşam için yapılan faaliyetlerin ve alınan önlemlerin tümü.
- **İzolasyon:** Enfekte hastalardan diğer hastalara, sağlıklı kişilere, sağlık personeline mikroorganizmaların bulaşının engellenmesi için alınan fiziksel önlemlerdir.

4. ORGANİZASYONDA YER ALAN EKİPLER, GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Koordinatör ve ekip üyeleri isim, görev ve iletişim bilgileri Ek-1' de belirtilmiştir. Gerektiği durumlarda güncellenecektir.

KOORDİNATÖR GÖREV VE SORUMLULUKLARI:

- Pandemi Faaliyet Planı hazırlama ekibi oluşturur, faaliyet planı hazırlanmasında ve uygulanmasında görev alacak ekip üyelerini belirler.
- Kurum içi ve kurum dışı koordinasyonu sağlar.
- Pandemi öncesinde temin edilmesi planlanan sarf ve temizlik malzemelerinin planlanması ve temin edilmesini sağlar.
- Gerekli tatbikatların planlanmasını ve gerçekleştirilmesini sağlar.
- Pandemi Faaliyet Planının başlatılmasını sağlar ve ekip üyelerini bilgilendirir.

EKİP ÜYELERİ GÖREV VE SORUMLULUKLARI

- Pandemi öncesinde işyeri faaliyet planı hazırlanmasına katkı sağlar. Faaliyet planının hazırlanmasında ve uygulanmasında görüşlerini bildirir.
- Pandemi öncesi hazırlıklar için belirlenen diğer görevleri yerine getirir.
- Gerekli tatbikatların yapılmasında görev alır.
- Koordinatör tarafından işyerinde Pandemi duyurusu yapılması halinde işe devam durumunu kontrol ve takip eder.
- Pandemi Faaliyet Planı doğrultusunda enfeksiyon kontrolü için gerekli sarf malzeme ve KKD'lerin stok durumunu kontrol eder, hastalanma oranına göre teminini sağlar,
- Pandemi Faaliyet Planı doğrultusunda enfeksiyon kontrolü için gerekli sarf malzeme ve KKD'lerin dağıtılması ve kullanılmasını sağlar,
- Şüpheli vaka olması durumunda Pandemi Faaliyet Planı doğrultusunda sorumluluk alanındaki personellerin izolasyon ve takibini yapar.

5. İŞYERİ FAALİYETLERİ

1. **İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri**

a) İş Güvenliği Uzmanlığı (Saha denetimi, personel eğitimleri vb.)

b) İşyeri Hekimliği (Saha denetimi,personel eğitimleri,işe giriş muayeneleri vb.)

c) Diğer Sağlık Personeli

d) Gezici İSG Aracı (Röntgen, SFT ,ODİO, Kan Numunesi alımı)

6. PANDEMİ ÖNCESİ FAALİYETLER

6.1.PANDEMİ ÖNCESİ İLETİŞİM ORGANİZASYONU

İşyeri çalışanları iletişim bilgileri işverende,koordinatörde, ekip üyelerinde ve muhasebede mevcuttur. Gerekli hallerde güncellenecektir.
Ayrıca pandemi döneminde iletişim kurulacak kurumlara ait iletişim bilgileri, **OSGB,** Pandemi Faaliyet Planı koordinatör ve ekip üyeleri iletişim bilgileri Ek1' de liste halinde düzenlenmiştir.

6.2. PANDEMİ ÖNCESİ ÇALIŞANLARIN AİLELERİNE YÖNELİK ÖNLEMLER

Herhangi bir Pandemi durumunda çalışanların aile bireylerinin hastalanmaları halinde çalışanlar hasta olmasa dahi işe devamsızlıkları ve buna bağlı iş gücü kaybı olabilecektir. Bu nedenle özellikle günlük evine gidip gelen çalışanlaram Coronavirüs ve Pandemi hakkında bilgilendirme yapılması,okulda mevcut öğrencileri, ailelerini bilgilendirmeleri amacıyla afiş, broşür vs. verilmesi ve asılması planlanmıştır.

6.3 PANDEMİ ÖNCESİ EĞİTİM ORGANİZASYONU

İş yeri hekimi tarafından çalışanlara eğitimler düzenlenerek gerekli bilgilendirmeler yapılacaktır. İl Sağlık Müdürlüğünden güncel veriler alınarak eğitimler hazırlanacaktır. Gerekli broşür ve afişler temin edilerek ilgili yerlere görünür şekilde asılacaktır.

6.4. PANDEMİ ÖNCESİ İŞYERİ ARAÇ VE GEREÇLERİNİN TEMİZLİĞİ PLANLAMASI

Coronavirüs, eşyaların elle tutulan kısımlarından (lavabo, musluk, kapı kolu, merdiven trabzanları, el aletleri vb.) bulaşabilir. Buraların temizlik ve dezenfeksiyonu günlük yapılmalı, Pandemi durumunda sıklığı artırılmalıdır.

Temizlik ve dezenfeksiyonda kullanılacak malzemelerin MSDS bilgileri, temizlik talimatları hakkında temizlik personellerine gerekli bilgilendirmeler yapılacak ve temizlik kayıtlarının düzenli tutulması sağlanacaktır. Temizlik ve dezenfeksiyon için önerilen ürünler ve özellikleri (avantaj ve dezavantajları) Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Temizlik ve Dezenfeksiyon için Önerilen Ürünler ve Özellikleri

Ürün	Kullanım Yeri	Avantajları	Dezavantajları
Alkolçözeltileri (Etil/İzopropil) (%70)(Etil alkol,Etanol)	Bazı ekipmaların dış yüzeyleri(Ör.steteskoplar, vb.)	Toksisite yok, Düşük maliyet, Hızlı etki, Tortu bırakmaz	Çabuk buharlaştığından ideal bir yüzey dezenfektanı değildir. Son derece yanıcıdır. Plastik, kauçuk ve silikon materyal için zararlıdır. Organik materyal tarafından deaktive edilir. (Kullanım öncesi yüzeylerin temizlenmesi gerekir.)
Standart çamaşır suyu (1:10 normal sulandırmada) Sodyumhipoklorit	Dış yüzeyler, Kan bulaşları	Düşük maliyet, Hızlı etki, Ulaşım kolay, Kullanıma hazır mendil ve spreyleri mevcut,	Metal ekipmalara zararlı. Organik materyal tarafından deaktive edilir.(Kullanım öncesi yüzeylerin temizlenmesi gerekir.), Cilt ve mukozalar için tahriş edicidir. Sulandırıldıktan sonra 24 saat içinde kullanılmalıdır. Giysileri boyayabilir.
Hidrojen peroksit (%0,5)	Bazı ekipmaların dış yüzeyleri, Zemin, duvarlar ve mobilyalar	Çevre için güvenli, Toksik değil, Hızlı etki, Organik madde varlığında aktif, Mendil ve sıvı hali mevcut, Deterjan özelliği nedeniyle mükemmel temizleme özelliği	Bakır, çinko, pirinç, akrilik ve Aliminyum' a zararlı. Görünür kalıntı bırakmaz.

- Çamaşırlar, kapı kolları, lamba anahtarları, lavabo, W.C musluk ve sifonları, duşların temizliği ve dezenfeksiyonu için 1:10 sulandırılmış standart çamaşır suyu (sodyum hipoklorid) kullanılmalıdır.
- Zemin, duvar, mobilyalar, mutfak tezgahları, yemek masaları için hidrojen peroksit (%0,5) kullanılmalıdır.

Gerekli sarf malzemeler hali hazırda kullanılmakta olup, satın alma birimi tarafından gerekli miktar hesaplanarak temin edilecek ve stoklanacak, temizlik ve dezenfeksiyonda kullanılmak üzere ilgili birimlere iletilecektir.

6.5. PANDEMİ ÖNCESİ KRİTİK PERSONEL TESPİTİ

Coronavirüs bulaşması için daha çok topluluk halinde yapılan işler kritik olarak değerlendirilir. Bu nedenle Pandemi sırasında işyeri faaliyetleri için önem arz eden kritik personeller; işyeri asıl faaliyetleri içerisinde bulunan Uzman, Hekim ve Sağlık personelleri olarak belirlenmiştir.

İşyerindeki Risk Grupları;

-65 yaş ve üzerindeki personeller

-Gebeler

-Diyabet hastalığı dahil herhangi bir metabolik hastalığı olanlar

-Astım Dahil kronik solunum yolu hastalığı olanlar

-Kronik kalp ve damar sistemi hastalığı olanlar

-Revir çalışanları

6.6. PANDEMİ ÖNCESİ İLAÇ TEMİNİ PLANLAMASI

Dünya Sağlık Örgütü, pandemik coronavirüsün (Covid-19) genel enfeksiyona yönelik genel korunma önlemleriyle kişisel hijyen, bulaşın engellenmesi vb. Pandemi durdurulabilecek ya da en azından yayılımı yavaşlatılabilecektir.

Sağlık Bakanlığı virüsle ilgili gerekli çalışmaları yürütür, hastaların ve risk gruplarının tedavisi, sağlık personelinin temas sonrası profilaksisi amacıyla pandemi şiddetini dikkate alarak belirleyeceği miktarda ilacın depolanmasını ve illere dağıtılmasını sağlar. Pandemi döneminde virüsün özellikleri ve lojistik şartlar göz önünde bulundurularak tedavi ve profilaksi için kullanım şekli ve süreleri Sağlık Bakanlığı ilaç bilgileri ve tedavi protokolleri güncelleyerek yayımlayacaktır.

Antipiretikler, pek çok ateşli hastalıkta ateşi kontrol etmek ve ağrıyı gidermek için kullanılmaktadır. Antipiretikler yaygın olarak bulunduğundan, özel stok gerekli görülmemektedir.

6.7. PANDEMİ ÖNCESİ TATBİKAT PLANLANMASI

Pandeminin ağır seyretmesi ihtimali ve çalışanların planın uygulanmasına adaptasyonu ve planın aksayan yönlerini ortaya çıkarmak ve gerekli düzeltmeleri yapmak için OSBG tarafından yapılacak tatbikatlara katılım sağlanması planlanacaktır.

7.1 PANDEMİ DURUMUNDA FAALİYET PLANININ UYGULAMAYA KONMASI

Sağlık Bakanlığı tarafından Pandemi duyurusu yapılması halinde koordinatör tarafından ekip üyeleri bilgilendirilerek Pandemi Faaliyet Planı başlatılması sağlanır. Sağlık bakanlığı web sitelerinden ve İl Sağlık Müdürlüğü iletişim telefonlarından Pandeminin Uluslararası Ve Ulusal yayılım hızı takip edilerek gereken risk yönetim statejileri uygulamaya koyulur.

Bulaşmanın önlenmesi ile ilgili enfeksiyon kontrol önlemleri hayata geçirilir. El hijyeni sağlanması, alkol bazlı el antiseptiği, cerrahi maske vb. kullanılması, kişiler arası temasın azaltılmasına yönelik çalışmalar başlatılır. Çalışanlara ve ailelerine el hijyeni ve damlacık kontrol önlemleri (öksürme, hapşırma sırasında ağız ve burnun kapatılması vb.) hakkında gerekli bilgilendirmeler yapılır.

Bulaşmayı azaltmak için çalışma ve sosyal zamanlarda birbirleriyle yakın mesafede bulunmamaları, kalabalık ortamlarda bulunmama, toplu taşıma araçları kullanımında gerekirse cerrahi maske kullanımı vb. bilgilendirmeler yapılır.

Enfeksiyondan korunma ve kontrolde kullanılacak malzemelerin dağıtılması ve ulaşılabilirliğinin kolay olması sağlanır. Bulaşma riski taşıyan alan ve eşyaların talimatlara uygun şekilde en az bir kere temizlik ve dezenfeksiyonu sağlanır.

Hastalık belirtisi olanların maske kullanımı sağlanarak izolasyonu yapılıp sağlık kuruluşuna yönlendirilir.

7.2 PANDEMİ DURUMUNDA İŞYERİ FAALİYETLERİ VE PERSONEL PLANLANMASI

Orta-ağır şiddette Pandemi sırasında beklenen atak hızı kesin olarak öngörülememektedir. İşyerimizde hazırladığımız 'Coronavirüs Pandemi Faaliyet Planı' na göre gerekli personel dağılımı yapılarak işyeri faaalliyetleri düzenlenecektir.

7.3 PANDEMİ DURUMUNDA ÇEVRESEL ENFEKSİYON KONTROLÜ

7.3.1 Tuvalet, lavabo

Günlük zemin ve lavabo temizliğine ek olarak el teması gerektiren kapı kolları, musluklar temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Hapşırma, öksürme gibi durumlarda damlacık yayılmasını önlemek için ağzı kapatmak üzere kağıt havlu ve peçete eksikliklerinin düzenli giderilmesi gerekmektedir. Çöp kutularının salgı bulaşan peçeteler içereceği unutulmamalı, mutlaka eldiven ve maske kullanılarak sık sık boşaltılmalıdır.

7.3.2 Tıbbi ve Tıbbi olmayan atıklar

Hasta ve çıkartıları ile temas eden tüm malzemeler standart enfeksiyon kontrol prensipleri doğrultusunda toplanmalıdır.Tüm tıbbi atıklar, Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'ne uygun olarak toplanmalı ve bertaraf edilmelidir.

7.3.3 Araç gereçler

Coronavirüslü hastaların kullandığı günlük malzemeler (çatal, bıçak, bardak, tabak) için standart enfeksiyon kontrol prensiplerine uyulmalıdır.

7.3.4 Toplu taşıma araçları

Pandemi durumunda bulaşmanın engellenmesi amacı ile zorunlu haller olmadıkça toplu taşımacılık kullanılmamalı, mümkün olmadığı hallerde solunum salgılarının bulaşmasını ve çevresel kirlenmeyi engellemek amacıyla öksürük sırasında ağız ve burun peçeteyle kapatılmalı veya cerrahi maske takılmalıdır. Kullanım sonrası kağıt peçete derhal atılmalı, solunum sekresyonları ile temas ettikten sonra el hijyeni uygulanmalıdır.

Elle temas eden kısımlar günde en az 2 kez (ve gerektikçe tekrar) temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Temizlik işlemi sırasında personel eldiven ve önlük giymeli, cerrahi maske takmalıdır.

7.3.5 Hasta bakım malzemeleri

Hasta bakım malzemeleri kişiye özel olmalıdır. Birden fazla hastada kullanılacak malzemeler kullanım öncesinde dezenfekte ve sterilize edilmelidir.

Kontamine olan ve hastada kullanılan malzemeler dikkatle, deri ve mukoza teması ve ortam kontainasyonuna sebep olmayacak şekilde o ortamdan uzaklaştırılmalıdır. Tek kullanımlık malzemelerin tekrar kullanılması önlenmelidir.

7.3.6 Mobilyalar

Özellikle toplu vakit geçirilen alanlardaki yumuşak materyal ile kaplanmış mobilyalar ve gereksiz tüm eşyalar kaldırılmalıdır. Geri kalan mobilyalar kolay temizlenebilir / dezenfekte edilebilir olmalıdır. Temizlik / dezenfeksiyon işlemi günde en az bir kez yapılmalı ve gerektikçe tekrarlanmalıdır.

8. PANDEMİ SONRASI DÖNEMDE YAPILACAKLAR

- Pandeminin işyerine iş gücü ve ekonomik anlamda etkileri tespit edilmelidir.
- Üretim ve iş gücü kayıpları dikkate alınarak arızalanan araçların bakımları tamamlanmalıdır.
- Tedarikte yaşanabilecek aksaklıklardan kaynaklı eksiklikler giderilmeli , pandemi nedeniyle kullanılan sarf ve temizlik malzemeleri tamamlanmalıdır.
- Pandemi sürecinde kurum içi ve kurum dışı yaşanan olumlu veya olumsuz gelişmeler raporlanmalı , ilgili birimlere paylaşılmalıdır.
- Planda herhangi bir aksaklık yada eksiklik tespit edilmişse bunları gidermek üzere pandemi faaliyet planı revize edilmelidir.

PANDEMİK CORONAVİRÜS FAALİYET PLANI İLETİŞİM REHBERİ

İLETİŞİM REHBERİ		
İLGİLİ BİRİMLER	**TELEFON NUMARASI**	**WEB ADRESİ**
T.C SAĞLIK BAKANLIĞI	0312 585 10 00	www.saglik.gov.tr
TRABZON İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ	**(0462) 410 61 10**	
TRABZON HALK SAĞLIĞI BULAŞICI HAST.BİRİMİ	**(0462) 410 61 10**	
Trabzon Kanuni Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Kaşüstü Kampüsü	**(0462) 341 56 56**	
Farabi Hastanesi	**(0462) 377 50 00**	

EK-1:

TRABZON TED KOLEJİ CORONAVİRÜS FAALİYET PLANI ÜYELERİ		
	ADI SOYADI	**TELEFON NUMARASI**
KOORDİNATÖR	**SEZA MELEK**	
EKİP ÜYESİ	**HEMŞ. SİNEM MALKOÇ**	
EKİP ÜYESİ	**DR. BAŞAR HOŞVER**	**05422428317**
EKİP ÜYESİ	**İSG UZM. FURKAN MANİ**	**05345754404**

CORONAVİRÜS VE HASTALIK TANISI

İnsanlarda Coronavirus'un neden olduğu hastalık spektrumu basit soğuk algınlığından ciddi akut solunum sendromuna (Severe Acute Respiratory Syndrome, SARS) kadar değişkenlik gösterebilmektedir. İnsan ve hayvanlarda çeşitli derecelerde respiratuar, enterik, hepatik, nefrotik ve nörolojik tutulumlarla seyreden klinik tablolara neden olabilmektedir.

1.CORONAVİRÜS

Coronavirusler (CoV), soğuk algınlığından Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS-CoV) ve Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS-CoV) gibi daha ciddi hastalıklara kadar çeşitli hastalıklara neden olan büyük bir virüs ailesidir. Coronavirusler zoonotik olup, hayvanlardan bulaşarak insanlarda hastalık yapabilir.

2.HASTALIK TANISI

2.1.Klinik Belirti

Enfeksiyonun yaygın belirtileri solunum semptomları, ateş, öksürük ve dispnedir. Daha ciddi vakalarda, pnömoni, ağır akut solunum yolu enfeksiyonu, böbrek yetmezliği ve hatta ölüm gelişebilir.

ENFEKSİYON KONTROLÜ İÇİN ÖNLEMLER VE KKD KULLANIMI

1. "Standart Enfeksiyon Kontrol Prensipleri" ve "Damlacık Önlemleri" başlıca enfeksiyon kontrol stratejileridir.Bu stratejide en önemli bileşen öksürme ve hapşırmayla oluşan solunum salgıları ile bulaşın önlenmesi ve el hijyenine yüksek oranda uyumdur.

1.1. Enfeksiyon Kontrolü İçin Standart Önlemler

Standart önlemler, hastanın tanısına ve enfeksiyonuna olup olmadığına bakılmaksızın bütün hastalara uygulanan önlemlerdir. Kan, tüm vücut sıvıları (semen, vajinal sekresyonlar, serebrospinal, sinoviyal, plevral, peritoneal, perikardiyal ve amniyotik sıvılar), bütünlüğü bozulmuş deri ve mukozalar için uygulanır.El hijyeni, eldiven kullanımı, önlük, maske, yüz ve göz koruyucusu kullanımını, solunum hijyeni/öksürük önerisi, güvenli enjeksiyon uygulamalarını ve kontamine ekipman veya araçların uygun şekilde yönetilmesini içerir.

2.1.1. El Hijyeni

El hijyeni terimi suyla sabunla ellerin yıkanması veya alkol bazlı el antiseptiklerini kullanarak ellerin ovalanmasını içerir. Eğer ellerde gözle görülür kirlenme varsa veya solunum salgılarına maruz kalınmışsa , alkol bazlı el antiseptiklerinin etkinliği kısıtlı olacağından , eller su ve sabunla yıkanmalı ve kurulanmalıdır. Kurulama için tek kullanımlık kağıt havlular kullanılmalı ve ayakla çalışan kapalı çöp kutularına atılmalıdır.

El Hijyeni Sağlanması Gereken Durumlar :

- Kontaminasyon riski yüksek kişilerle her temas öncesinde ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır. Eldiven giyilmesi gereken durumlarda da benzer şekilde eldiven giyilmeden önce ve eldiven çıkarıldıktan sonra el hijyeni sağlanmalıdır.
- Kontaminasyon riski yüksek olan yüzeylerle temas ettikten sonra mutlaka el hijyeni uygulanmalıdır.
- Ellerde gözle görülebilir kirlenme olmayan durumlarda alkol bazlı el antiseptiği ile el hijyeni sağlanabilir.
- Ellerde gözle görülebilir kirlenme olan durumlarda alkol bazlı el antiseptiği kullanımı uygun değildir , eller su ve sabun ile yıkanmalıdır.
- Her tür invaziv girişim öncesinde ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır.

2.1.2 Eldiven Giyme

Cilt bütünlüğünün bozulduğu durumlarda , kan , mukozalara ve olası enfeksiyöz metaryale temas öncesinde , gözle görülür veya potansiyel olarak kontamine olmuş hasta bakım ekipmanlarını yüzeyleri kullanma veya bunlarla temas durumunda temiz , steril olmayan eldiven giyilmelidir. Solunum sekresyonları dahil vücut sıvıları , kan ve diğer sekresyonlarla teması içeren veya temas ihtimali olan hasta bakım uygulamalarında eldiven giyilmelidir.

Kontaminasyon riski yüksek kişilerin farklı vücut bölgelerine uygulanan işlemlerde , her işlemden sonra eller yıkanmalı ve eldiven değiştirilmelidir. Eldivenlerin yıkanması ya da alkol bazlı el antiseptikleri uygulanarak kullanımına devam edilmesi uygun değildir.Eldivenli eller ile yüzeylere temastan kaçınılmalıdır.

2.1.3. Maske

Göz , ağız ve burundaki mukoz zarları korumak için işlemler sırasında maske kullanılmalıdır.

2.1.4. Solunum hijyeni / öksürük önerisi

Öksürük veya solunum salgıları olan hastalar veya sağlık çalışanları tarafından uygulanır. Öksürük sırasında ağız ve burun kağıt peçete ile kapatılmalı veya cerrahi maske takılmalıdır.

Kullanım sonrası kâğıt peçete derhal atılmalı, solunum sekresyonları ile temas ettikten sonra el hijyeni uygulanmalıdır.

2.1.5. Önlük

Solunum sekresyonları dâhil vücut sıvıları, kan ve diğer sekresyonlarla teması içeren veya temas ihtimali olan uygulamalarda önlük giyilmelidir.

Aynı önlük birden fazla işlemde kullanılmamalıdır. Önlük çıkarılırken kontamine olmuş dış yüzüne temas edilmemesi ve sonrasında el hijyeni uygulaması önemlidir.

2.1.6. Malzemeler

Birden fazla işlemde kullanılacak malzemeler kullanım öncesinde dezenfekte veya sterilize edilmelidir.

Kontamine olan ve işlemde kullanılan malzemeler dikkatle, deri ve mukoza teması ve ortam kontaminasyonuna sebep olmayacak şekilde ortamdan uzaklaştırılmalıdır. Tek kullanımlık malzemelerin tekrar kullanılması önlenmelidir.

2.1.7. Çevresel kontrol

Çalışanların sık temas ettikleri ve kontaminasyon riski yüksen olan yüzeyler temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

Pandemi döneminde gerekli ek uygulamalar Sağlık Bakanlığı tarafından duyurulacaktır.

2.1.8. Kan ile bulaşan patojenlerden korunma

Sağlık hizmeti sunumu sırasında yaralanmaları önlemek için kesici, delici aletlerle çalışmada uyulması gereken tedbirlere uyulmalıdır. Enjektör uçlarının kapatılmaması, delici-kesici aletlerin uygun tıbbi atık kutularına atılması gereklidir.

Aşı ile önlenebilen, kanla bulaşan hastalıklara (Hepatit B) karşı sağlık personeli aşılanmış olmalıdır.

Tüm tıbbi atıklar Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği' ne göre bertaraf edilmelidir.

2.1.9. Örtü ve tekstil ürünleri

Kontamine veya kullanılmış örtü, çarşaf ve giysiler çevre kontaminasyonu olmayacak şekilde taşınmalı ve tekrar kullanım öncesi işlemden geçirilmelidir.

2.2. Enfeksiyon kontrolünde Damlacık İzolasyon Önlemleri

Corona virüsü damlacık yolu ve kontamine yüzeylerle temas sonucuyla yayılır. Kontamine damlacıklar, öksürme, hapşırma, konuşma sırasında ortama saçılır. Konjuktiva, ağız ve burun mukoza teması ile bulaşabilir. Bulaşın olması için kaynak ve duyarlı kişi arasında bir metreden daha yakın mesafe gereklidir. Beş mikrondan büyük partiküllü damlacıklar ile bulaştığı için partiküller yere çöker, uzun mesafe katedemez. Bu nedenle hava yolu önlemleri gerekli değildir.